

6 – րդ դասարան

Բնագիտություն

Շաբաթական 2 ժամ

Տարեկան 68 ժամ

Դասագրքի հեղինակներ՝ Է. Ղազարյան, Ա. Թոչունյան, Գ. Մելիքյան, Հ. Խաչատրյան

Առաջին կիսամյակ /2 ժամ պահուստային/

Ժամ	Կետ	Թեմա 1. Թեմա 1. Նյութերի փոխակերպումը (12 ժամ)
Նպատակը		<ul style="list-style-type: none"> • Տալ ֆիզիկական եւ քիմիական երեւույթների տարբերությունը, • սովորեցնել քիմ. ռեակց-ին բնորոշ արտաքին նշանները, • ծանոթացնել այրման անհրաժեշտ պայմանները, • սովորեցնել օքսիդների բաղադրությունը, • սովորեցնել մետաղների եւ ոչ մետաղների օքսիդների տարբերությունը, • սովորեցնել թթուների բաղադրությունը, • սովորեցնել աղաթթվի, ծծմբական թթվի եւ ազոտական թթվի կիրառումը, • կարողանա ճանաչել թթուները հայտանյութերի միջոցով, • սովորեցնել հիմքերի բաղադրությունը, առօրյայում հանդիպող հիմքերը, դրանց կիրառումը, դրանց հետ զգույշ վարվելու անհրաժեշտությունը, • սովորեցնել աղերի բաղադրությունը, • գաղափար տալ բն. պաշարների, դրանց նշ. մասին: Գիտակցի շրջ. միջավայրի աղտոտման վտանգը եւ բնապահպանության անհրաժեշտությունը, • գաղափար տալ թթվային անձրեւների, օզոնային անցքերի մասին:
Վերջնար- դյունքները		<ul style="list-style-type: none"> • Սովորողը պետք է իմանա. • Ֆիզիկական և քիմիական ռեակցիաների տարբերությունը, • քիմ. ռեակց-ին բնորոշ արտաքին նշանները, • գիտի այրման անհրաժեշտ պայմանները, • սահմանել, որ նյութերն են կոչվում օքսիդներ, • ներկայացնել, թե ինչով են տարբերվում մետաղների եւ ոչ մետաղների օքսիդները, • սահմանել որ նյութերն են կոչվում թթուներ, • ներկայացնել ծծմբական թթվի եւ ազոտական թթվի կիրառությունը, • գիտի հայտանյութերի ազդեցությունը թթուների վրա, • սահմանել, որ նյութերն են կոչվում հիմքեր, • սահմանել ,որ նյութերն են կոչվում աղեր,

		<ul style="list-style-type: none"> • գիտի բնական պաշարների, դրանց նշանակության մասին, • տեղյակ է շրջակա միջավայրի աղտոտման մասին:
1	§1.1 1.2	<u>Ֆիզիկական եւ քիմ. երևույթներ:</u> <u>Քիմ. ռեակցիաներ, դրանց ընթանալու պայմանները</u>
1	§ 1.3	<u>Միացման եւ քայքայման ռեակցիաներ</u>
1	§ 1.4	<u>Այրում: Այրման պայմանները: Այրումը որպես օքսիդացում: Հրդեհը եւ դրա հանգցնելը</u>
1	§ 1.5	<u>Վառելանյութի տեսակները, դրանց լրիվ եւ թերի այրումը:</u>
1	§ 1.6	<u>Անօրգ. բարդ նյութերը մեր շրջապատում, օքսիդներ, բաղադրությունը, կիրառությունը</u>
1	§ 1.7	<u>Թթուներ, բաղադրությունը, կենցաղում կիրառվող թթուներ:</u>
1	§ 1.8	<u>Հիմքեր, բաղադրությունը, կիրառությունը:</u>
1	§ 1.9	<u>Աղեր, բաղադրությունը, կիրառությունը:</u>
1	§ 1.10	<u>Առօրյա կյանքում հանդիպող օրգ. նյութեր:</u>
1	§ 1.11	<u>Քիմ. նյութերի ազդեց-ը շրջակա միջավայրի վրա:</u>
1	§ 1.12	<u>Գործնական աշխատանք՝ Թթուների, հիմքերի ճանաչումը հայտանյութերի օգնությամբ:</u>
1		Թեմատիկ գրավոր աշխատանք
Ժամ	Կետ	<i>Թեմա 2. Մարմինների շարժումը եւ փոխազդեցությունը (6 ժամ)</i>
Նպատակը		<ul style="list-style-type: none"> • Սովորեցնել ինչ է մեխանիկական շարժումը եւ կարողանա օրինակներ բերել, կարողանա որոշել մարմնի արագությունը • տարրական պատկերացում տալ շարժման հարաբերակցության մասին • Գաղափար տալ մարմինների փոխազդեցության, արագության փոփոխության պատճառների մասին, • Բացատրել , թե որ ուժին են անվանում մեկ նյութն ուժ: • Ծանոթացնել ձգողության, ծանրության ուժ եւ մարմնի կշիռ հասկացություններին: • Կարողանա չափել շփման ուժի մեծությունը

		<ul style="list-style-type: none"> • Գիտենա ինչից է կախված արքիմեդյան ուժի մեծությունը, կարողանա փորձով որոշել արքիմեդյան ուժի մեծությունը: • Սովորեցնել ձևակերպել մարմնի լողալու պայմանները:
Վերջնար- դյունքները		<p>Սովորողը պետք է իմանա</p> <ul style="list-style-type: none"> • գիտենա ինչ է մեխանիկական շարժումը եւ կարողանա օրինակներ բերել, կարողանա որոշել մարմնի արագությունը, • տարրական պատկերացում ունենա շարժման հարաբերակցության մասին • Գաղափար ունենա մարմինների փոխազդեցության, արագության փոփոխության պատճառների, ուժի՝ որպես մարմինների փոխազդեցությունը բնութագրող մեծություն և նրա տեսակների մասին, կարողանա ուժաչափով չափել ուժը, • Գիտենա ուժի միավորը և կարողանա սահմանել, թե որ ուժին են անվանում մեկ նյութոն ուժ, • Գիտենաոր երևույթին են անվանում ձգողության, որ ուժն է կոչվում ծանրության ուժ և որը՝ մարմնի կշիռ, • Գիտենա, ինչն է արգելակում մարմնի շարժումը, որ դեպքերում են առաջանում սահքի, գլորման և դադարի շփումները, • Գիտենա,որ դեպում է մարմինը սուզվում հեղուկի մեջ և որ դեպքում լողում նրա մակերևույթին, կարողանա օրինակներ բերել, որոնք ցույց են տալիս, որ հեղուկներում և գազերում գտնվող մարմինների վրա ազդում է դեպի վեր ուղղված արտամղող ուժ, • Կորողանա ձևակերպել մարմնի լողալու պայմանները: Լուծել արքիմեդյան ուժը որոշելու վերաբերյալ ոչ բարդ խնդիրներ:
1	§2.1	<u>Մեխանիկական շարժում: Արագությունը:</u>
1	§2.2	<u>Մարմինների փոխազդեցությունը: Ուժ:</u>
1	§ 2.3	<u>Առաձգականության ուժ: Ուժի չափումը :</u>
1	§2.4	<u>Երկրի ձգողությունը, ծանրության ուժ: Մարմնի կշիռ:</u>
1	§ 2.5	<u>Շփման ուժեր: Շփումը բն. մեջ, տեխնիկայում եւ կենցաղում :</u>
1	§ 2.6	<u>Հեղուկներում եւ գազերում մարմինը դուրս հրող ուժը:</u>

Ժամ	Կետ	Թեմա 3. Էներգիա (3+1 ժամ)
-----	-----	----------------------------------

Նպատակը	<ul style="list-style-type: none"> • Սովորեցնել ,ինչ է մեխանիկական աշխատանքը,երբ է մարմինն օժտված պոտենցիալ էներգիայով և երբ կինետիկ էներգիայով, • Գաղափար տալ ջերմային, էլեկտրական, քիմիական, լուսային էներգիաների, դրանց փոխակերպումների մասին, • Կարողանա սահմանել աշխատանքի միավորը, • Սովորեցնել,թե ինչու է էներգիան անհրաժեշտ կենդանի օրգանիզմներին: 	
Վերջնար- դյունքները	<ul style="list-style-type: none"> • Սովորողը պետք է իմանա • թե ինչ է մեխանիկական աշխատանքը և ինչից է այն կախված, երբ է մարմինը կատարում աշխատանք, ինչ է մեխանիկական էներգիան, և որոնք են նրա տեսակները,երբ է մարմինն օժտված պոտենցիալ էներգիայով և երբ կինետիկ էներգիայով,Կարողանա օրինակներ բերել, երբ պոտենցիալ էներգիան փոխակերպվում կինետիկի և հակառակը: Գաղափար ունենա ջերմային, էլեկտրական, քիմիական, լուսային էներգիաների, դրանց փոխակերպումների մասին, բերել օրինակներ, • Կարողանա սահմանել աշխատանքի միավորը, օգտագործել մեխանիկական աշխատանքի բանաձևը, կատարել պարզագույն հաշվարկներ, • Գիտենա ինչու է էներգիան անհրաժեշտ կենդանի օրգանիզմներին, ինչ էներգիա են օգտագործում կենդանիները և ինչպես է առաջանում այդ էներգիան, ինչպես են կանաչ բույսերը լուսասինթեզի հետևանքով անօրգանական նյութերից ստեղծում օրգանական նյութեր, • Գիտենա ինչու է էներգիան անհրաժեշտ կենդանի օրգանիզմներին, ինչ էներգիա են օգտագործում կենդանիները և ինչպես է առաջանում այդ էներգիան, ինչպես են կանաչ բույսերը լուսասինթեզի հետևանքով անօրգանական նյութերից ստեղծում օրգանական նյութեր 	
1	§ 3.1	Աշխատանք և էներգիա
1	§ 3.2	Էներգիայի տեսակները և փոխակերպումները
1	§ 3.3	Էներգիան և կենդանի օրգանիզմները
1		Թեմատիկ գրավոր աշխատանք
Ժամ	Կետ	<i>Թեմա 3. Ջերմային էլեկտրական և մագնիսական երևույթներ (8 ժամ +2)</i>
Նպատակը	<ul style="list-style-type: none"> • սովորեցնել ջերմային երևույթների բազմազանությունը (տաքացում, սառեցում, հալում, բյուրեղացում, գոլորշացում, խտացում, եռում, ջերմային ընդարձակում): • սովորեցնել մարմինների ջերմային ընդարձակման հաշվառումը տեխնիկայում, շինարարությունում և կենցաղում • տեղեկություններ տալ ջերմաչափերի տեսակների և նրանց կառուցվածքի մասին 	

		<ul style="list-style-type: none"> • տեղեկացնել մարմինների էլեկտրականացման եղանակների, երկու նշանի լիցքերի, էլեկտրական հոսանքի, կայծակի, հաստատուն մագնիսների մասին: • սովորեցնել տնային էլեկտրական սարքերից օգտվելու կանոնները, ինչպես պաշտպանվել կայծակից, կարողանա օգտվել կողմնացույցից • Կիսամյակային ամփոփիչ գր. աշխատանք • Ամփոփում
Վերջնար- դյունքները		<ul style="list-style-type: none"> • Սովորողը պետք է իմանա. • Տարբերակել ջերմային երևույթների բազմազանությունը (տաքացում, սառեցում, հալում, բյուրեղացում, գոլորշացում, խտացում, եռում, ջերմային ընդարձակում): Կարողանա բերել ջերմային էներգիայի աղբյուրների օրինակներ: Գաղափար ունենա ջերմաստիճանի մասին, կարողանա չափել այն: • Գիտենա մարմինների ջերմային ընդարձակման հաշվառումը տեխնիկայում, շինարարությունում և կենցաղում • Գիտենա ջերմաչափերի տեսակները և նրանց կառուցվածքը • Իմանա մարմինների էլեկտրականացման եղանակների, երկու նշանի լիցքերի, էլեկտրական հոսանքի, կայծակի, հաստատուն մագնիսների մասին: • Կարողանա էլեկտրականացնել մարմինները տարբեր նշանի լիցքերով • իմանա տնային էլեկտրական սարքերից օգտվելու կանոնները, ինչպես պաշտպանվել կայծակից, կարողանա օգտվել կողմնացույցից • Կիսամյակային ամփոփիչ գրավոր աշխատանք • Ամփոփում
1	§ 4.1	Ջերմաստիճան
1	§ 4.2	Ջերմային երևույթների բազմազանությունը
1	§ 4.3	Ջերմ. էներգիայի աղբյուրներ
1	§ 4.4	Մարմինների էլեկտրականացումը, էլեկտրական հոսանք
1	§ 4.5	էլեկտրական հոսանք
1	§ 4.6	Կայծակ, ինչպես պաշտպանվել կայծակից
1	§ 4.7	Հաստատուն մագնիսներ, դրանց կիրառությունը
1	§ 4.8	Գործնական աշխատանք
1		
1		Ամփոփում

Ժամ	Կետ	<i>Լուսային և ձայնային երևույթներ /8+1 ժամ/</i>
Նպատակ		Ձևավորել գիտելիքներ լուսային երևույթների , ձայնային երևույթների մասին.
Վերջնարդ - յունքները		<ul style="list-style-type: none"> • Ի՞նչ է լույս: Քանի՞ տեսակի լույսի աղբյուրներ կան • Աչք ,տեսողությունը և գույների ընկալումը • Որո՞նք են լուսային երևույթները • Լուսային երևույթների օգտագործման օգտակար և վնասակար հատկությունները • Ի՞նչ է ձայն • Ձայնի հաճախության տիրույթները • Ձայնի օգտակար և վնասակար հատկությունները
1	5.1	Լուսային աղբյուրներ, լույսի ուղղագիծ տարածումը: Արեգակի և Լուսնի խավարումը
1	5.2	Լույսի անդրադարձումը: Հայելիներ
1	5.3	Լույսի բեկում, ռայնյակներ
1	5.4	Աչք և տեսողություն: Տեսողության հիգիենա
1	5.5	Լույսը և գույնը բնության մեջ: Ծիածան
1	5.6	Ձայնի աղբյուրներ, ձայնի տարածումն ու անդրադարձումը
1	5.7	Ձայնի ընկալումը : Լսողության հիգենիա
1		Թեմայի ամփոփում
1		Թեմատիկ գրավոր աշխատանք
Ժամ	Կետ	<i>Կենդանի օրգանիզմների կառուցվածքը և հատկությունները /7 ժամ/</i>
Նպատակ		Ձևավորել գիտելիքներ կենդանի օրգանիզմի, դրա կառուցվածքի մասին
Վերջնարդ - յունքները		<ul style="list-style-type: none"> • Ի՞նչ է բջիջը • Պատկերացում ունենալ կենդանի օրգանիզմի ամբողջական համակարգի մասին
1	6.1	Բջիջ : Բջջի բնիական բաղադրությունը
	6.2	Բջջի կառուցվածքը
1	6.3	Հյուսվածքներ
1	6.4	Գործնական աշխատանք: Բուսական բջիջների և հյուսվածքների դիտումը մանրադիտակով
1	6.5	Ծաղկավոր բույսերի օրգանները: Արմատ
1	6.6	Ընձյուղի կառուցվածքը և նշանակությունը
1	6.7	Բույսերի զեներատիվ օրգանները: Ծաղիկ, պտուղ, սերմ
1	6.8	Օրգանիզմը ամբողջական համակարգ է

Ժամ	Կետ	Օրգանիզմների կենսագործունեությունը /8+1 ժամ/
Նպատակը	Ձևավորել գիտելիքներ օրգանիզմների, դրանց ֆունկցիաների մասին	
Վերջնարդյունքները	<ul style="list-style-type: none"> • Իմանալ՝ ի՞նչ է սննդառությունը և մարսողությունը • Իմանալ՝ ի՞նչ է նյութափոխանակությունը • Իմանալ բազմացման տեսակները 	
1	7.1	Սննդառություն և մարսողություն
1	7.2	Շնչառություն
1	7.3	Նյութերի տեղափոխումը օրգանիզմում
1	7.4	Արտազատություն
1	7.5	Նյութերի և էներգիայի փոխանակությունը
1	7.6	Բազմացում: Անսեռ բազմացում
1	7.7	Սեռական բազմացում
1, 1	7.8	Բույսերի աճը և զարգացումը Ամփոփում, Թեմատիկ գրավոր աշխատանք
Ժամ	Կետ	Օրգանիզմ և միջավայր /3 ժամ/
Նպատակը	Ձևավորել գիտելիքներ կենսամիջավայրի մասին	
Վերջնարդյունքները	<ul style="list-style-type: none"> • Իմանալ՝ ի՞նչ է կենսամիջավայր • Ինչէ՞րն են արտադրողները, սպառողները, քայքայողները • Ի՞նչ է սննդային կապ 	
1	8.1	Կենդանի օրգանիզմների կենսամիջավայրեր
1	8.2	Շրջակա միջավայրի գործոնները
1,	8.3	Բնական համակեցություններ և դրանց պահպանումը
Ժամ	Կետ	Մարդու առողջությունը
Նպատակը	Ձևավորել գիտելիքներ սեփական օրգանիզմի մասին	
Վերջնարդյունքները	<ul style="list-style-type: none"> • Իմանալ՝ ո՞րն է օրգանիզմի առողջ վիճակը • Իմանալ՝ ո՞րն է օրգանիզմի հիվանդ վիճակը • Ինչպե՞ս պահպանել առողջությունը 	
1	9.1	Մարդու առողջությունը, գաղափար առողջության մասին
1	9.2	Հիվանդություններ , դրանց տեսակները
1	9.3	Առողջ ապրելակերպի կանոնները

1, 1,1	9.4	<u>Վնասակար սովորություններ, դրանց հետևանքները</u> Արդյունքների ամփոփում
-----------	-----	---